



### Business

**Evronezaposlenost.** Nakon što je godišnja stopa inflacije u evrozoni u julu dosegla rekordnih 4%, kao rezultat rekordne cene nafte, *BusinessEurope* predviđa prosečnu stopu inflacije od 3,4% za 2008. i usporavanje inflacije na 2,4% u 2009. Prognozira se da će nezaposlenost u evrozoni porasti sa 7,5% u 2008. na 8,2% u 2009. Takođe se očekuje ukidanje 1,1mil radnih mesta u odnosu na otvorenih više od 2 mil tokom 2008. Pad vrednosti evra prema dolaru pozitivno utiče na poslovanje kompanija koje se bave međunarodnom razmenom, a istovremeni pad cene nafte im dodatno poboljšava uslove poslovanja, objavio je *BusinessEurope*, prognozirajući da će u 2009. privredne aktivnosti u zoni primene evra gotovo stagnirati. Pogođen previranjem na finansijskom tržištu i padom korporativnih dobiti i ulaganja, rast privrede evrozona usporiće se za 0,2% u 2009, u odnosu na ovogodišnjih 1,2%, predviđa *BusinessEurope*.

**Sve teže do zelenih zakona u EU.** Cilj EU da u decembru usvoji ambicioznu strategiju za smanjenje izduvnih gasova susreće se sa sve jačim otporom skeptika, među kojima je Italija najglasnija. Italija smatra da će se tek 2009. znati koliko će ova strategija da košta i da se tek tada moraju predvideti realne mere. Renato Bruneta, italijanski ministar za inovacije tvrdi da je ova strategija „čin ludosti“, koji će samo Italiju koštati 25 mlrd E svake godine, čak duplo više nego što je EU strategijom predvidela. Italija se zalaže da se intenzivno proizvodne zemlje, kao Italija i Poljska, oslobode ograničenja koje nastupa 2013, već da nastupi 2020, i da se izbegne nekonkurentnost u odnosu na ostale zemlje van EU koje takvo ograničenje nemaju. Nezadovoljstvo ovakvim nastupom Italije i Poljske su iskazali i *Grinpis*, *Prijatelji Zemlje* i slične NVO koje smatraju da prevaziđene i štetne industrije koče razvoj, inovacije i stvaranje novih radnih mesta.



**Otkriveni začini KFC?** Povodom godišnjice uspešnog rada restorana u Beogradu, restoran KFC je organizovao druženje sa predstavnicima medija, degustaciju proizvoda i takmičenje u prepoznavanju zagonetnih začina. Predstavnici medija su uspeli da odgone-tu deliće pojedinih začina a najuspešniji u tome su bili novinari *Lise* i *Biznis magazina*.



**Kriza sponzora.** Mercedes je izgubio interesovanje za sponzorisanje teniskih turnira. Iako ATP ima poteškoća da pronađe zamenu, može se trenutno osloniti na 60 ostalih sponzora. Sportovi kojima sponzori nisu neophodni su oni koji prihode ostvaruju od prodaje karata i ugovore sa TV kućama, kao što je fudbal, dok tenis, golf ili Formula 1 moraju stalno da traže partnere. Kriza se oseća i u sportu navodi *Financial Times* a slučaj *Manchester United* koji je ostao bez glavnog sponzora - *Alig* je najzapaženiji.

### Communications

**NVO biraju najgore lobiste u EU.** Nova satirična nagrada za *Najgore Lobiranje u EU* za 2008 će izgleda pripasti kretaorima raznih PR spinova u ratu između Rusije i Gruzije, agencijama *G-Plus* i *Aspect Consulting*, kao i nizu velikih kompanija. Ovu nagradu daje nekoliko aktivističkih NVO koje nameravaju da 9. decembra objave "pobednike". *Aspect Consulting* je, zastupajući *Tbilisi*, manipulisaao slikama ranjenika u medijima, a *G-Plus* je, za račun Moskve, forsirao stavove Kremljina o ratu u Gruziji i žrtvama u Osetiji. Kandidati za nagradu su i proizvođači bio-dizela, *MPOC*, *UNICA* i *Abengoa* koje su iznosile netačne podatke da su palmino i ulje iz trske ekološko ulja. Farmaceutske firme *BajerŠering*, *Beringer*, *Eli Lili*, *Džonson* i *Džonson* i *Fajzer* su pokušale da diskredituju online prodaju koja lekove nudi po nižim cenama, plašeci kupce opasnošću od ugroženog javnog zdravlja. Trka se nastavlja do decembra.

**Volim brend - još više u Srbiji!** Spremnost na kupovinu novih proizvoda mnogo je veća u Srbiji nego u svetu, kaže izveštaj *GfK*. Čak 87% potrošača u Srbiji bi kupilo proizvod koji do sada nisu probali. Naš potrošač ima dosta godina, nema veliku platu, ali ima sporedne prihode, ima više deviza nego dinara, teško živi, još teže štedi i lako se zadužuje, stoji u izveštaju *Strategic Marketinga*. Ovi podaci predstavljeni su u okviru Akcije *Volim brend, živim za brend 2* na predavanju *Kakav je srpski potrošač?*

**Surfovanje brzinom od 1GB/s.** Japanski telekomunikacijski operater *KDDI* će svojim korisnicima ponuditi pristup Internetu brzinom od 1GB u sec. Usluga se temelji na optičkoj mreži, što znači da će brzina prenosa podataka u oba smera biti ista. Dostupna će biti u regijama Kanto i Yamanashi, a namenjena je prvobitno jednočlanim domaćinstvima i nižim zgradama sa više stanova. Mesečna pretplata će iznositi oko 50E.

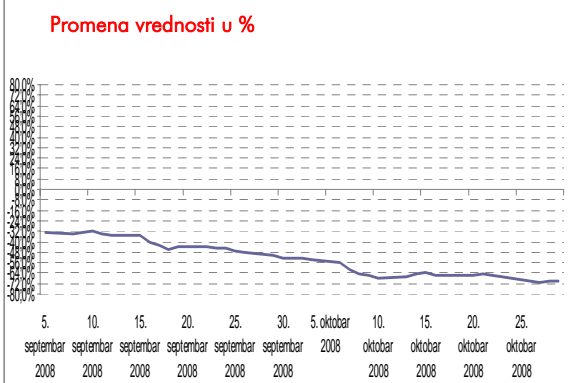
**25-i rođendan mobilnog telefona.** Mobilni telefon je rođen na američkom tlu pre 25 godina. *Motorolu DynaTAC 8000X* napravila je ekipa *Martina Coopera*, generalnog direktora sistemskog sektora u *Motoroli*. Prvi poziv je obavio *Bob Barnett*, predsednik *Ameritech Mobile Communications*, danas *Verizon Wireless*. *Barnett* je simbolično prvi poziv putem mobilnog telefona uputio unuku *Aleksandra Grahama Bella*. *DynaTAC 8000X* je bio visok 25,4 cm, imao je antenu od 5 cm, a težio je 800 grama. Koštao je \$3995, a mesečna pretplata na uslugu je iznosila \$50. Poziv je koštao 40 centi po minuti u najskupljoj tarifi. U jednoj godini kupilo ga je 12 hiljada korisnika.



### BC Portfolio

Vrednost uloženog je opala za oko 70%. Eto, konačno i mi da postanemo deo sveta!

Naziv akcije	Vrednost 03. 03. 2008.	Vrednost 30.10.2008.
Dijamant	104.000,00	35.200,00
Soja Protein	136.080,00	39.564,00
Veterinarski Zavod	141.183,00	51.435,00
Energoprojekt Hldg	137.760,00	45.920,00
Aik Banka	156.910,00	43.129,00
Metals Banka	157.844,00	31.104,00
<b>Ukupna vrednost</b>	<b>833.777,00</b>	<b>246.352,00</b>



Kretanje indeksa berzi u regionu



	Vrednost 16.10.2008	Vrednost 29.10.2008.	promena
<b>Belex 15</b>	799.66	686,44	-15,21%
<b>Crobex</b>	2.607.04	2.167,63	-10,10%
<b>Birs</b>	1.314.39	1.205,90	-5,20%
<b>Nex 20</b>	12.953.54	11.336,85	-9,48%
<b>Moste</b>	539.06	458,58	-9,26%
<b>MBI 10</b>	3.611.74	3.045,70	-12,30%

# Tips & Tricks - Multitasking - za i protiv



Sigurni smo da mnogi od vas istovremeno obavljaju više aktivnosti. Svako od nas različito uspeva da odgovori na povećan broj zahteva koji pristižu u isto vreme. I to su skoro uvek trenuci kada radimo na važnom projektu gde nam je neophodna maksimalna koncentracija. Po pravilu novi zahtevi samo pristižu i odvlače nam energiju, vreme, kreativnost... Da li je multitasking posledica hiperprodukcije

ili loše organizacije, da li je pokazatelj kapaciteta zaposlenog ili ne, pokušajte da odgovori BC Bilten.

## Kako definisati multitasking?

Da li to podrazumeva obavljanje više poslova u isto vreme? Da li to znači da imamo različite veštine i maksimalno ih koristimo? Sposobnost da se obavlja više stvari istovremeno za neke može biti veoma korisno, cenjeno i praktično iskustvo, dok kod drugih ono dovodi do nezadovoljavajućih rezultata.

## Mit - Žene i multitasking.

Nije istina da su isključivo žene sposobne da obavljaju više stvari istovremeno, to mogu i muškarci, ali se za žene ova osobina više vezuje zbog njihove uloge u kući i kućnim obavezama koje zahtevaju takav vid delovanja. Dakle, muškarci ne bežite od kućnih poslova :-)

**Da li multitasking vodi do radoholizma i izgaranja na poslu?** Da li će multitasking prerasti u radoholizam zavisi od brzine kojom se obavljaju poslovi kao i od spremnosti za dodatno zalaganje. Upravljanje vremenom je neophodno jer se njime postižu adekvatni poslovni rezultati, ali i balans u privatnom životu.

## Multitasking i vi.

S obzirom da vi odlučujete kojim poslom ćete se baviti, koje odgovornosti spremno prihvatate, a u odnosu na kvalitet koji želite da postavite - odredite koliko ćete provesti sati u radnom okruženju. Kako vi sami najbolje poznajete vaš potencijal i vaša ograničenja, sami odredite koliko brzo i koliko često ćete raditi i samim tim ćete napraviti svoj multitasking plan. Nekome je dovoljno da obavlja repetitivne poslove, dok je drugima neophodan veći izazov. Iako izazov pokreće, multitasking društvenog segmenta života se razlikuje od poslovnog jer se prilagođava potrebama naših porodica. Čak i onda kada moramo da biramo između dva zadatka, trebalo bi napraviti taktiku, jer nismo uvek u mogućnosti da prihvatimo oba. U tom slučaju, osobe koje poznaju vas ali i zadatke koji su vam postavljeni će razumeti vašu odluku.

## Šta psiholozi kažu o multitaskingu.

Iako najčešće razmišljamo o multitaskingu kao načinu uštede vremena, psiholozi i ostali naučnici koji su se bavili ovom pojavom su potvrdili da on može biti veoma stresan i da može da prouzrokuje smanjenje efikasnosti. Iako obavljanje više stvari u isto vreme - čitanje novina, slušanje muzike, otvaranje emaila i razgovor telefonom, može biti zabavno i energično, morate razumeti da vam odvlači fokus. Prebacivanje fokusa sa jedne stvari na drugu je brza promena koja nam daje iluziju da simultano izvodimo zadatke, ali psiholozi smatraju da to nije istina. To je kao da igrate tenis sa tri loptice. Da li možete da radite više stvari istovremeno zavisi i od vaših zadataka, jer kod nekih poslova slušanje muzike može da pomogne u kreativnosti jer se tom prilikom koriste različite kognitivne funkcije. Iako mislimo da bez problema vodimo telefonski razgovor i pišemo mail, moramo priznati da ponekad naš sagovornik zvuči odsutno - možda upravo on obavlja te dve funkcije istovremeno. Možemo raditi više stvari istovremeno ako su nam rutina, ali ukoliko zahtevaju veću koncentraciju, moždane funkcije zahvata blokada. Istraživanja su pokazala da iako radimo više stvari istovremeno, naš mozak se fokusira na jednu ili dve stvari. Naša reakcija tokom vožnje je čak 35% sporija ukoliko koristimo mobilni telefon, čak sporija nego kada smo u alkoholisanom stanju.

## Usudite se da budete sporiji.

Osobe koje umeju da upravljaju svojim vremenom, često zahtevaju duži rok za izvršavanje svojih zadataka. Takve osobe najčešće neće odgovarati na mailove dok skoncentrisano rade na veoma važnom zadatku.

**Multitasking utiče na proces učenja.** Čak i kada mislite da učite tokom obavljanja više stvari istovremeno, ono što zapamtite biće mali segment onoga što ste mogli da naučite da niste obavljali više stvari istovremeno. Mozak registruje te informacije u delu koji nam služi za učenje novih veština, dok kada radimo nešto pažljivo i sporo, mozak to stavlja u deo za čuvanje informacija i lakše prisećanje. Na duže staze multitasking nas čini manje efikasnim iako nam se čini da radeći na taj način sve obavljamo i pre vremena.

U jednom od mnogih pisama koje je Lord Chesterfield 1740. napisao svom sinu on ga savetuje: "Tokom dana imaš vremena za sve ako radiš jednu po jednu stvar, ali ako radiš dve istovremeno, ni cela godina ti neće biti dovoljna".



Sigurni smo da su mediji u protekloj nedelji imali pune ruke posla: pad vrednosti dinara, izneverena očekivanja sportiste koji je plivao svim srcem za svoju zemlju, mafija u zemlji i regionu ne posustaje, a pored onog u realnom životu počeo nam je Survivor i na TV!

Vaš Bovan tim



Ako niste sposobni da jašete dva konja istovremeno, onda ne bi trebalo da radite u cirkusu.

Američka poslovnica

## SEMINARI, KONFERENCIJE:

- Novembar, 2008. - "Tžište nekretnina u jadranskoj regiji", Bečići, Crna Gora
- 06. 11. 2008. - "Potpisivanje sporazume o razvijanju i primeni programa studentske prakse - NA PRAKSI SAM", u organizaciji Srpske asocijacije menadžera, zgrada Telefonije, Beograd
- 12-13. 11. 2008. - "Karijera 08, Sajam karijera", EXPO Centar, Beograd
- 13-15. 11. 2008. - "Regionalni ekonomski forum članica CEFTA", Zagreb
- 17. 11. 2008. - "Korporativna društvena odgovornost", Hotel Hyatt Beograd
- 27. 11. 2008. - "Prvi sajam investicionih portencijala lokalnih samouprava - Predstavljamo Srbiju", EMG, Beogradski sajam, Beograd
- 03. 12. 2008. - "Finansijske usluge u jugoistočnoj Evropi", EMG, Hotel Hyatt, Beograd
- 24. 11. 2008. - Simpozijum zdravstvenih radnika Srbije "Oktobarski susreti", Hotel Palisad, Zlatibor

Urednik: Ana B. Bovan

Za vas pišu i:

M. Barać Stojanović, M. Đorđević, D. Tasić, M. Franjić,  
T. Stojanović, D. Stanišić

Grafički dizajn: A. Nikolić LOOP



**Bovan Consulting**  
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu

Adresa redakcije: Žorža Klemansoa 13,

11000 Beograd, Srbija

posetite bovan.eu

Fix +381 11 3036 133, 3036 134,

fax +381 11 3284 380